

Oslo, 21.4.2026

Stortingets energi- og miljøkomite

Ny motorferdsellov

Norsk Friluftsliv gir med dette innspill på Prop. 61 L «Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven)».

Bakgrunn for saken, anmodningsvedtak nr. 973 fra 25. mai 2021 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om revidering av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag med sikte på økt lokalt selvstyre og redusert byråkrati knyttet til praktiseringen av loven, samtidig som hensyn til natur og friluftsliv blir ivaretatt».

Innledning

Debatten om ny motorferdsellov handler ikke først og fremst om å være for eller mot snøscooter, men hvordan vi forvalter fellesgoder, som stillhet og naturopplevelser. Dette er goder som gradvis kan svekkes dersom de ikke ivaretas gjennom tydelige rammer og bevisste prioriteringer. I proposisjonen vises det til Miljødirektoratet, som peker på at endringer i arealbruk er den største trusselen mot naturmangfoldet i Norge i dag, og at motorferdsel i utmark må sees som en del av det generelle arealpresset da dette er en aktivitet som påvirker både natur- og friluftslivsinteresser negativt. Norsk Friluftsliv er bekymret for at lovforslaget vil føre til økt motorferdsel i norsk natur. I den forbindelse vi vi særlig fremheve følgende:

- 76 % sier hovedmotivasjonen for å drive friluftsliv er å: oppleve naturens stillhet og ro, komme ut i frisk luft i natur, vekk fra støy og forurensning og oppleve landskap og stemninger i naturen.
- 70 % vil ha strenge regler for motorferdsel i naturen.
- 75 % sier det er viktig å bevare store områder uten motorisert ferdsel.
- 60 % mener det bør bli mer kontroll av motorferdsel i norsk natur.

Norsk Friluftsliv er ikke mot nødvendig nyttekjøring. Dette gjelder for eksempel kjøring i forbindelse med redningstjeneste, legge til rette for naturopplevelser for funksjonshemmede, samt nødvendig transport av personell og varer til drift av betjente turistanlegg. Vi er i utgangspunktet imot at loven har åpnet for muligheten til å anlegge snøscooterløyper for fornøyleseskjøring, men erkjenner nå at det gjelder å ramme inn disse løypene på en god måte som tar reelle hensyn til natur og friluftsliv, slik Stortingets anmodningsvedtak forutsetter.

Vi er imidlertid bekymret for at kommunene ikke har tilstrekkelig kompetanse og kunnskap om natur- og friluftsliv og helhetlig arealforvaltning, noe som er dokumentert og framhevet i en rekke sammenhenger. Vi er også bekymret over kommuner, som bevisst eller ubevisst, ikke overholder regelverket.

Norsk Friluftslivs viktigste krav er:

1. Etablering av snøscooterløyper for fornøyleskjøring må skje gjennom bruk av plan- og bygningsloven (pbl), slik det foreslås i lovforslaget. Dette for å sikre nødvendige konsekvensutredninger, involvering og medvirkning fra alle interesser og helhetlig vurderinger av arealbruk, der det tas reelle hensynet til natur og friluftsliv.
2. Loven må sikre at snøscooterløyper for fornøyleskjøring ikke legges i viktige og svært viktige friluftslivsområder, i tråd med anmodningsvedtaket fra Stortinget, som er tydelig på at hensyn til natur og friluftsliv skal ivaretas i ny lov. NINA-rapport 1887 fra 2020, viser at flertallet av alle kommuner, som har vedtatt snøscooterløyper, har lagt slike løyper i viktige og svært viktige friluftslivsområder. Dette kan medføre konflikt mellom friluftslivet og brukerne av snøscooterløypene.
3. Statsforvalteres rolle, som myndighet for å ivareta nasjonale og regionale interesser og ulovlighetsoppfølging, må ikke svekkes. Alle er tjent med at nasjonale interesser ivaretas gjennom at om loven overholdes.

Konkrete forslag til endringer i ny lov

Norsk Friluftsliv støtter forslaget til ny formålsparagraf, men har følgende tilføyelse (forslaget er uthevet):

§ 1 Formålet med denne loven:

*Loven skal sikre at motorferdsel i utmark og vassdrag skjer på en bærekraftig måte som ivaretar naturen **og friluftslivet**, og tar hensyn til samisk kulturutøvelse.*

§ 25 2. ledd Fastsetting av arealer til motorferdsel i arealplan etter plan- og bygningsloven

*Arealer etter første avsnitt bokstav b til f kan ikke legges i foreslåtte verneområder som er kunngjort etter naturmangfoldloven § 42, i nasjonale villreinområder eller i områder der de vil være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften, **eller i verdifulle natur- og friluftslivsområder**. Landingsplasser kan heller ikke legges på fjelltopper, utsiktspunkter, breer eller andre lignende steder der landingsplassen i hovedsak vil være utgangspunkt for rekreasjon og friluftsliv.*

Norsk Friluftsliv støtter at:

- grunneiers rett til å nekte motorferdsel på sin eiendom opprettholdes. (§ 4)
- loven fortsatt skal være en forbudslov, der all motorferdsel i norsk natur er forbudt. (§ 5).
- adgangen til motorferdsel for personer med funksjonsnedsettelser utvides, så lenge dette ikke skader naturen (§ 16, § 31, § 6)
- vedtak etter motorferdselloven skal registreres i miljøvedtaksregisteret. (§45)
- det ikke åpnes for tyngre kjøretøy enn snøscooter.
- dispensasjonsmyndigheten kan flyttes hvis kommunen fører en dispensasjonspraksis som bryter med eller uthuler motorferdselloven, og den bør anvendes spesielt strengt på barmarkskjøring.
- frikjøring med snøscooter, catskiing og heliskiing fortsatt skal være forbudt.
- det fortsatt skal være strenge regler for barmarkskjøring, og at barmarkskjøring begrenses utelukkende til nyttekjøring.

Andre kommentarer og krav

§ 26 Merking av snøscooterløyper (femte avsnitt)

Norsk Friluftsliv mener det må være forbud mot fast merking av snøscooterløyper, i tråd med norsk tradisjon, på samme måte som at merking av skiløyper i fjellet, fjernes når sesongen er slutt.

§ 20 Snøscooterløyper

Norsk Friluftsliv mener bredden på rastsonen rundt snøscooterløyper må fastsettes i loven, til maks 100 meter. Det betyr at rasting kan skje maks 100 meter fra løypa hvis hele rastsonen legges på den ene siden av løypa.

§ 30 Skiløyper og skibakker

Kommunen kan gi tillatelse til motorferdsel på snødekt mark og islagt vassdrag når ferdselen er nødvendig for preparering av skiløyper og skibakker. Norsk Friluftsliv mener også at skøytebaner og gåtraséer må tas med her.

Kapittel 7. Kontroll og sanksjoner (§§ 49 til 54)

Ulovlig motorferdsel i utmarka er et alvorlig problem. Politidistriktene rapporterer at ulovlig kjøring med ATV eller snøscooter skjer gjennom hele året, og at problemet synes å være økende. Mengden ulovlig kjøring toppe seg i forbindelse med ferieavvikling. Det er en tendens til at ulovlig motorferdsel forekommer i flere geografiske områder og i mer alvorlige former enn tidligere. Økokrim forteller at politiet mottar stadig flere tips om ulovlig motorferdsel. Det argumenteres for at løyper begrenser ulovlig kjøring, men lite tyder på at dette er realiteten. En ny kommunal snøscooterløype vil kanskje stoppe noe ulovlig kjøring i en periode, men for enkelte grupper vil en ny løype ha en kortvarig effekt på ulovlig kjøring.

Norsk Friluftsliv mener det må være en reell risiko for oppdagelse av ulovlig kjøring og at det må få konsekvenser for den som bryter loven. Norsk Friluftsliv støtter de forslaget til kontroll og sanksjoner i §§ 49 til og med § 54.

Norsk Friluftsliv vil også påpeke at det er viktig at SNO/Politiet får økte midler til oppsyn og kontroll av motorisert ferdsel, både på snø og barmark. I tillegg mener vi det er viktig at myndighetene satser på holdningsskapende arbeid, for å øke forståelsen for viktigheten av å ta hensyn til natur og friluftsliv.

Med vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv



Bente Lier
Generalsekretær



Siri Meland
Fagsjef myndighetskontakt